

4 april 2023

'Met natuurinclusief zonnepark op goede weg'

Meervoudig ruimtegebruik bij wind- en zonneparken biedt grote voordelen, zoals betere benutting van schaarse ruimte en groter draagvlak van de omgeving. Volgens directeur Sijas Akkerman van Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland is de natuur hier ook mee gebaat. 'Met natuurinclusieve zonneparken zijn we op de goede weg'.

Zonneweide 't Veen in Griendtsveen (foto Jac Tillmanns / Natuur- en Milieufederaties)
Tekst: Norbert Cuiper

“Meervoudig ruimtegebruik is een oplossing voor onze schaarse ruimte. Hiermee kunnen we functies combineren,” zegt [Sijas Akkerman](#), directeur van [Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland](#). Hij sprak over de ‘natuurinclusieve energietransitie’ tijdens een inspiratiebijeenkomst over meervoudig ruimtegebruik. Hierbij maakt het schrikbeeld van grote zonneparken zonder natuur plaats voor zonneweiden, die zijn ingepast in het landschap. “We willen veel duurzame energie produceren, maar dit moeten we wel optimaliseren in combinatie met de natuur,” aldus Akkerman.

Lange aanloop

Meervoudig ruimtegebruik heeft wel een lange aanloop nodig, zegt Akkerman. “Het begint al bij de keuze van de locatie voor een zonneweide. Een gemeente kan voor een gebied een visiekaart opstellen, waarin wordt gezocht naar combinaties met andere functies, zoals landbouw, recreatie, educatie en/of natuur.” Volgens natuur- en milieufederaties moeten gemeenten vooral aandacht houden voor de combinatie met natuur. Akkerman: “Wij vinden het belangrijk dat natuur behouden blijft of wordt versterkt.”

Zonneparken en natuur

Hoe moet meervoudig ruimtegebruik worden toegepast bij zonneparken? Akkerman verwijst naar de [brochure Zonnepanelen en Natuur](#), opgesteld door het [Nationaal Consortium Zon in Landschap](#). Dit dient als een handleiding met praktische adviezen voor zowel projectontwikkelaars als gemeenten. Eén van de adviezen is om voor een zonnepark een natuurlijke afscheiding te realiseren. Dat kan met een sloot of vaart, maar ook met houtwallen of heggen. Dat is verzekeringstechnisch verstandig, maar zorgt ook voor een betere inpassing in het landschap, aldus Akkerman.

Biodiversiteit

Bij zonneparken heeft de opstelling van de panelen grote invloed op de natuur en biodiversiteit. Akkerman hekelt de oost-west-veldopstelling, waarbij rijen zonnepanelen nauwelijks water en zonlicht doorlaten. Als de zonnepanelen op het zuiden worden gericht en meer ruimte tussen de panelen zit is dat beter voor bodem en de biodiversiteit. Akkerman adviseert om minstens twee meter ruimte tussen de rijen panelen te houden, zodat er voldoende zonlicht en water door kan

dringen naar de bodem. Ook raadt hij regelmatig maaien en afvoeren aan om woekerende planten weg te houden.

[Bekijk de presentatie van Sijas Akkerman](#)

Energietuinen

Sijas Akkerman: "Zonneparken moeten genoeg ruimte bieden voor de natuur."

Hij geeft als voorbeeld de [Energietuinen](#), het concept waarbij zonneweiden worden gecombineerd met recreatieve en/of educatieve functies. Regio Gooi & Vechtstreek wil dit concept toepassen voor het zonnepark Meentweide in Huizen en het parkeerterrein aan het strand Voorland bij de Stichtse Brug in Blaricum, vertelt Akkerman. In deze regio staat ook zonneproject Berestein in Hilversum gepland, met zonnepanelen in de berm en heggen als afscheiding. Gooi & Vechtstreek lijkt goed op weg met meervoudig ruimtegebruik, al zijn dit relatief kleine projecten.

Laag Holland

Een groter natuurinclusief zonnepark staat gepland in Laag Holland, een natuur- en recreatiegebied ten noorden van Amsterdam. Akkerman: "Voor het project wordt samengewerkt met een boer. De randen van het 3 tot 5 hectare grote zonnepark worden begrensd met riet en sloten. Het waterpeil wordt verhoogd en er komt een einde aan bemesting. Wel moet er regelmatig worden gemaaid om de groeiende planten kort te houden," aldus Akkerman.

Natuur na zonnepark

Volgens Akkerman kan een zonnepark na tien tot twintig jaar weer worden weggehaald. Dan krijgt de natuur zijn vrije beloop en komt de bodem weer tot rust. "Dit hebben we ook voor ogen bij het zonnepark in Laag Holland. Gemeenten vinden het lastig om hiervoor afspraken vast te leggen, maar als natuurorganisaties vinden we dit een goede oplossing", aldus Akkerman. Hij wijst op zorgvuldig gebruik van natuurgebieden. "We hebben ook landschap nodig voor weidevogels en koeien. Hiermee moeten we bij het ontwerp van aan natuurinclusieve zonneparken rekening houden."

Zonnepark De Kwekerij in het Gelderse Hengelo (foto Solarpark De Kwekerij)

Position paper

Over duurzame energieopwekking op land presenteerde Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland samen met Wageningen University & Research onlangs een [position paper](#).

[Download position paper](#)

Brochure Zonnepanelen en Natuur

Hoe kom je tot een balans tussen economisch voldoende rendabele zonneparken en kansen voor de natuur op hetzelfde terrein? Wat is een optimale verdeling tussen door zonnepanelen bedekt en open terrein? Kan een zonnepark een buffer vormen tussen (kwetsbare) natuur en agrarisch gebied omdat er geen meststoffen worden gebruikt en het grondwaterpeil omhoog kan? Op deze vragen geeft de [brochure 'Zonnepanelen en Natuur'](#) antwoord. De brochure is een initiatief van Rijkswaterstaat als lid van het Nationaal Consortium Zon in Landschap.

[Download Brochure Zonnepanelen en Natuur](#)